

ZAPISNIK

sa 42. sjednice Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, održane 12. jula 2022. godine

Sjednica Odbora je počela u 10 sati i 15 minuta.

Odborom je, na sjednici, predsjedavao poslanik dr Srđan Pavićević, predsjednik Odbora.

Sjednici Odbora su prisustvovali poslanici, članovi Odbora: dr Jevto Eraković, mr Ivan Mitrović, doc. dr Draginja Vuksanović Stanković i dr Tamara Vujović.

Sjednici Odbora nijesu prisustvovali poslanici, članovi Odbora: mr Boris Mugoša, Milosava Paunović, dr Halil Duković, Abaz Dizdarević, Albin Ćeman, Maja Vukićević i dr Vladimir Dobričanin.

Sjednici Odbora su, u skladu sa članom 65 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali poslanik Dragan Ivanović, kao zamjena poslanice Milosave Paunović i Jovanka Laličić, kao zamjena poslanika dr Halila Dukovića.

Sjednici Odbora su, u cilju prikupljanja potrebnih informacija i stručnih mišljenja, prisustvovali Admir Adrović, ministar rada i socijalnog staranja, mr Aleksandar Damjanović, ministar finansija i Ranko Aligrudić, direktor Fonda penzijskog i invalidskog osiguranje Crne Gore.

Takođe, sjednici su prisustvovali Darko Stojanović, državni sekretar u Ministarstvu rada i socijalnog staranja i Darka Džabasan, načelnica Direkcije za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja.

Pored navedenih lica sjednici su prisustvovali Branko Vešović, predsjednik Saveza udruženja penzionera Crne Gore, Ilija Stanišić, predsjednik Udruženja penzionera Podgorica, Vladimir Perović, predsjednik Udruženja penzionera Nikšić, Milan Minić, predsjednik Udruženja penzionera Bijelo Polje, Momir Joksimović, predsjednik Partije penzionera, invalida i restitucije Crne Gore i predsjednik Udruženja za zaštitu interesa penzionera i invalida Crne Gore „Pravda” i penzioner Sadik Klimenta.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED:

Konsultativno saslušanje na temu:

„SOCIO-EKONOMSKI STATUS PENZIONERA U CRNOJ GORI“

Mr Aleksandar Damjanović, ministar finansija podsjetio je da je u decembru 2021. godine usvojen Zakon o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojim je utvrđeno da minimalna penzija koju prima oko 27.000 penzionera iznosi 200€. Takođe, podsjetio je da primjena zakona počinje 1. septembra 2022. godine i konstatovao da je fiskalni uticaj primjene zakona 1,35 mil.€ mjesečno ili 16 mil.€ godišnje. Naveo je da će se povećanje minimalne penzije obračunavati retroaktivno od početka 2022. godine i da je moguće da će isplate za prvih devet mjeseci 2022. godine biti u formi jednokratne isplate za koju će biti potrebno obezbijediti oko 12 mil.€ budžetskih sredstava. Takođe, naveo je da je zbog promjene načina obračuna penzija od 1. maja 2022. godine došlo do povećanja penzija za 8,15%. Kazao je da bi, u situaciji da nije došlo do promjene u poreskoj politici, udio prosječne penzije u prosječnoj zaradi iznosio 54,5-55% (prosječna penzija bi iznosila 292€, a prosječna zarada bez poreza i doprinosa bi bila 537€), a da je prema posljednjim pokazateljima udio prosječne penzije u prosječnoj zaradi 46,2% (prosječna penzija iznosi 328,6€, a prosječna zarada oko 710€). Na kraju, istakao je da će, imajući u vidu težak socio-ekonomski položaj penzionera, Vlada Crne Gore i Ministarstvo finansija pokušati da obezbijede jednokratnu finansijsku pomoć za sve penzionere u Crnoj Gori.

Admir Adrović, ministar rada i socijalnog staranja kazao je da Vlada Crne Gore i Ministarstvo rada i socijalnog staranja nastoje da kreiraju politiku iz oblasti penzijskog osiguranja koja ima za cilj stabilan i održiv penzijski sistem. Takođe, kazao je da je u procesu kreiranja politike iz penzijskog osiguranja posebna pažnja usmjerena na zaštitu penzionera i poboljšanje njihovog materijalnog položaja kroz obezbjeđivanje raznih vidova pomoći socijalno najugroženijih kategorijama. Naveo je da se prema podacima Fonda penzijsko invalidskog osiguranja isplaćuje oko 121.600 korisnika prava od čega je 63.400 korisnika starosne penzije, 17.600 korisnika invalidske penzije, 28.300 korisnika porodične penzije, blizu 7.900 korisnika inostranih penzija i 4.350 korisnika ostalih prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja. Takođe, naveo je da je od 1. aprila 2022. godine broj korisnika prava iz oblasti penzijskog osiguranja umanjen za oko 4.200 korisnika koje su prešle na korišćenje prava iz Zakona o obeštećenju bivših korisnika naknada po osnovu rođenja troje ili više djece. Podsjetio je da je Zakonom o budžetu Crne Gore za 2022. godinu za funkcionisanje Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja opredijeljeno 466 mil.€ i da je visina prosječne penzije u

Crnoj Gori 328,6€, a visina najniže penzije iznosi 162,45€. Istakao je da visine penzija u Crnoj Gori u kriznim vremenima nijesu dovoljne i da u budućnosti treba raditi na unapređenju materijalnog položaja penzionera u Crnoj Gori. Takođe, istakao je da je, do sada, kroz brojne aktivnosti koje se odnose na jednokratne pomoći najugroženijim penzionerima, subvenciju u nabavci prehrambenih namirnica, materijalne pomoći lokalnim udruženjima penzionera, subvencioniranju odmora i rekreacije u odmaralištima na Žabljaku i Ulcinju, subvencioniranje u izgradnji stambenih jedinica i dr. pokušavalo uticati na poboljšanje materijalnog položaja penzionera. Naglasio je da je od 2020. godine isplaćeno preko 10 mil.€ kao jednokratne pomoći penzionerima. Na kraju, istakao je da će prioritet rada Vlade Crne Gore i Ministarstvo rada i socijalnog staranja u budućem periodu biti redovnost i u isplati prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, održavanja likvidnosti Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore i unapređenje adekvatnosti penzijskih davanja.

Ranko Aligrudić, direktor Fonda penzijskog i invalidskog osiguranje Crne Gore svoje izlaganje je fokusirao na efekte primjene novih zakonskih rješenja iz penzijskog i invalidskog osiguranja i na isplate jednokratnih novčanih pomoći penzionerima. Naveo je da kada se budu pripremale izmjene i dopune Zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu biće potrebno korigovati budžetska sredstva Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja zbog primjene zakonskih propisa koji su stupili na snagu poslije usvajanja Zakona o budžetu za 2022. godinu. Podsjetio je da je Vlada Crne Gore, 24. februara 2022. godine, donijela Zaključak kojim je zadužila Ministarstvo finansija i socijalnog staranja da novčana sredstva iz tekuće budžetske rezerve preusmjeri na odgovarajuću budžetsku poziciju Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja za isplatu jednokratnih novčanih pomoći u iznosu od 50€ korisnicima koji primaju penziju ispod prosječne. Kazao je da ukupan iznos jednokratnih pomoći koji je isplaćen penzionerima od februara 2021. godine iznosi 9.445.480€. Na kraju, uporedio je prosječnu penziju u Crnoj Gori koja iznosi 303,69€ sa prosječnim penzijama u zemljama regiona i naveo da u Makedoniji prosječna penzija iznosi 264,86€, Republici Bosni i Hercegovini 234€, Republici Srpskoj 220€, a u Srbiji 263€.

Člana Odbora mr Ivan Mitrović kazao je da treba utvrditi čija je odgovornost za loš položaj penzionera u Crnoj Gori. Kritički se osvrnuo na izjavu direktora Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja da je najsveobuhvatnija aktivnost Fonda bila jednokratna novčana pomoć penzionerima u 2021. godini. Naveo je da je prosječna penzija u najnižoj zaradi pala sa 117% na 67% i da je inflacija u Crnoj Gori (11,7%) za 4% veća od inflacije u euro zoni (8,1%) i da je dodatno urušila položaj penzionera u Crnoj Gori. Interesovalo ga je šta je Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore uradio na poboljšanju stambene politike penzionerima i unapređenju saradnje sa Udruženjem penzionera u Crnoj Gori. Takođe, interesovalo ga je šta je direktor Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja uradio kako bi se dobila sredstva iz IPA programa u cilju poboljšanja položaja penzionera u Crnoj Gori.

Članica Odbora doc. dr Draginja Vuksanović Stanković, na početku svog izlaganja, naglasila je da je partija kojoj pripada dugi niz godina vodila borbu za bolji položaj penzionera i veće plate zaposlenih i podsjetila da su izmjenom zakonskog rješenja uspjeli da prilikom obračuna penzija isključe godine sa najnižim primanjima. Istakla je da su penzineri svojim radom doprinijeli izgradnji društva, a da država nije uradila ništa kako bi penzionerima obezbijedila pristojne uslove za život. Na kraju, istakla je da u narednom periodu nadležni treba više da se bave socijalnom politikom i pitanjima koja su od značaja za socijalni status penzionera i zaposlenih.

Članica Odbora dr Tamara Vujović istakla je da je egzistencija penzionera dovedena u pitanje zbog decenijski lošeg odnosa donosioca odluka prema toj kategoriji stanovništva koja je u ovom trenutku dospjela da bude ranjiva grupa i socijalna kategorija. Takođe, istakla je da je veoma važno na koji će način grupe/udruženja koje predstavljaju penzinerne iskazati njihove potrebe. Kazala je da iznos od 300.000€ novčane pomoći, koji se na godišnjem nivou, u posljednjih 15 godina, isplaćivao za jednokratne novčane pomoći ne treba zanemarivati. Takođe, kazala je da je izgradnja stanova za penzinerne veoma važna aktivnost jer ima penzionera koji, za vrijeme radnog odnosa, nijesu uspjeli da riješe svoje stambeno pitanje. Konstatovala je da u južnoj regiji Crne Gore nije izgrađena ni jedna stambena zgrada za penzinerne. Navela je da je raduje činjenica da je Fond penzijskog i invalidskog osiguranja prvi put bez učešća Saveza udruženja penzionera Crne Gore, na osnovu medicinske dokumentacije, ugovorio boravak penzionera u Institutu za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju "Dr Simo Milošević" Igalo. Osvrnula se na zakonska rješenja koja su u posljednje dvije godine donešena, a koja su uticala na poboljšanje materijalnog položaja penzionera Crne Gore.

Poslanica Jovanka Laličić naglasila je da je redovnost penzija i njihovo povećanje jedno od ključnih pitanja ali da osim toga položaj penzionera zavisi od drugih pitanja i da položaj penzionera treba posmatrati u ekonomskom, političkom, kulturološkom i socijalnom kontekstu. Navela je da se projektom „Evropa sad“ nijesu obuhvatili penzioneri i da je njegovo usvajanje dodatno ugrozilo položaj penzionera. Takođe, navela je da treba čuti od predstavnika udruženja podatke koliko se u prethodnih dvije godine riješilo stambenih pitanja, koliko je otvoreno domova za stara lica i dnevnih centara, koliko su poboljšane dodatne usluge, koliko je datih zimnica, koliko je ostvarenih oporavaka u odmaralištima i dr. Na kraju, istakla je da će se, u narednom periodu, zalagati za povećanje penzija.

Član Odbora dr Jevto Eraković, na početku svog izlaganja, pohvalio je rad Saveza udruženja penzionera Crne Gore (koji ima 96.000 članova), koji je, u prethodnom periodu, pokazao pošten odnos prema penzionerima u Crnoj Gori. Istakao je da zajednički cilj treba da bude da se, u narednom periodu, položaj penzionera maksimalno poboljša. Takođe, istakao je

da statistički podaci govore da je u prethodne dvije godine udio prosječne penzije u prosječnoj zaradi pao sa 55% na 43% i da je odnos minimalne penzije u odnosu na minimalnu zaradu pao sa 117% na 67%. Naglasio je da razgovorom treba naći načina da se unaprijedi loš položaj penzionera u Crnoj Gori i da minimalna penzija bude minimum u istoj visini kao minimalna zarada, a da prosječna penzija bude 55% prosječne zarade.

Momir Joksimović, predsjednik Partije penzionera, invalida i restitucije Crne Gore i predsjednik Udruženja za zaštitu interesa penzionera i invalida Crne Gore „Pravda”, u svom izlaganju, osvrnuo se na težak socio-ekonomski položaj penzionera u Crnoj Gori. Kazao je da su se penzije u Crnoj Gori od 2010. do 2020. godine povećavale na godišnjem nivou po 1€, a tokom 2013 i 2014. godine nije bilo povećanja. Takođe, kazao je da povećanje penzija od 10,28% , do kojeg je došlo u posljednjem periodu, nije dovoljno jer je inflacija prešla 12% što je dovelo penzionere u nepovoljan položaj. Naveo je da penziju u iznosu od 162€ prima 16.115 penzionera i pitao prisutne kako od tolike penzije penzioner može da živi mjesec dana. Osvrnuo se na rad Saveza udruženja penzionera Crne Gore, na članstvo u njemu i na nenamjensko trošenje novca od članarina.

Branko Vešović, predsjednik Saveza udruženja penzionera Crne Gore, kazao je da je Savez udruženja penzionera Crne Gore nestranačka, humanitarna organizacija koja se bavi svim pitanjima od značaja za stariju populaciju u Crnoj Gori. Objasnio je da Savez udruženja radi na osnovu Statuta Saveza i odluka Skupštine Saveza u kojoj učestvuju članovi iz svih opštinskih udruženja sa teritorije Crne Gore. Naveo je da su najbrojnija udruženja iz Podgorice, Nikšića, Bara i Bijelog Polja gdje živi 50% od ukupnog broja penzionera. Takođe, naveo je da se Savez udruženja penzionera Crne Gore finansira iz članarina penzionera i da visina članarine za penziju do 200€ iznosi 0,4€, a za penziju preko 200€ iznosi 0,6€. Istakao je da se visina članarina u posljednjih 13 godina nije mijenjala i da 87% od ukupnog iznosa članarina pripada opštinskim udruženjima, koja su u obavezi da 45% ulažu u rad mjesnih udruženja, 35% se daje za humanitarne svrhe, 7% za sport i rekreaciju, 10% se opredjeljuje za rad Saveza i 3% za kulturu i stvaralaštvo. Osvrnuo se i na saradnju koju su do prije godinu dana imali sa Fondom penzijskog i invalidskog osiguranja u kreiranju benefita za penzionere u Crnoj Gori. Istakao je da je praksa da visina penzije nije prava mjera za dodjelu benefita penzionerima, jer ima penzionera koji su zbog visine minimalne penzije koju primaju u Crnoj Gori dobijali benefite, a da ostvaruju pravo na penziju po osnovu rada u inostranstvu. Osvrnuo se na neke od benefita koje imaju penzioneri kao što su dodjela zimnice, dodjelu stambenih jedinica penzionerima i na saradnju sa Fondom penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore.

Ilija Stanišić, predsjednik Udruženja penzionera Podgorica, na početku svog izlaganja, iskazao je zahvalnost Odboru na održavanju sjednice koja je posvećena položaju penzionera u Crnoj Gori. Kazao je da odbacuje sve optužbe, upućivane Udruženju penzionera

Podgorica, da se Udruženje bavi privrednom djelatnošću. Takođe, kazao je da je Udruženje penzionera Podgorica sve postupke za stambenu izgradnju za potrebe najugoroženijih penzionera sprovodilo u skladu sa zakonom i u skladu sa opštim aktima Saveza i Udruženja. Naglasio je da su svi postupci koji su vođeni tokom izgradnje stambenih jedinica i njihove raspodjele bili transparentni prema Fondu penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore. Istakao je da Udruženje penzionera Podgorica broji 43 mjesna udruženja i da imaju dobru saradnju sa lokalnom upravom.

Vladimir Perović, predsjednik Udruženja penzionera Nikšić, istakao je da je penzionerima, koji su na ivici egzistencije, najvažnija informacija kada će doći do povećanja penzija. Takođe, istakao je da penzioneri nijesu zaslužili da dobijaju socijalne pomoći već da im se penzije povećaju kako bi imali pristojan život. Objasnio je da su termini za boravak penzionera u Institutu za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju "Dr Simo Milošević" igalo loši jer su oni krajem oktobra i novembra i da se za 15.000 penzionera dobije 11 mjesta svakog ponedjeljka. U svom izlaganju osvrnuo se na saradnju sa Fondom penzijskog i invalidskog osiguranja i na izgradnju i kriterijume za raspodjelu stambenih jedinica za penzionere u Opštini Nikšić. Na kraju, naglasio je da je neophodno da se poboljša socio-ekonomski status penzionera u Crnoj Gori.

Milan Minić, predsjednik Udruženja penzionera Bijelo Polje, istakao je da je Udruženje penzionera Bijelo Polje prema podacima Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja na dan 31.12.2021. godine imalo 7.401 penzionera, od čega su 6.518 članovi Udruženja penzionera. Takođe, istakao je da je broj penzionera u Bijelom Polju smanjen jer je od stupanja na snagu Zakona o obeštećenju bivših korisnika naknada po osnovu rođenja troje ili više djece 630 penzionerki, koje su primale najniže penzije prešlo na korišćenje naknada. Naveo je da je 440 članova dobilo po 30€ na ime humanitarne pomoći iz sopstvenih sredstava Udruženja. Takođe, naveo je da su pokrenuli akciju da 100 penzionera koji nemaju riješeno stambeno pitanje i koji plaćaju stanarinu dobiju po 50€ pomoći i da će uložiti napor da se jednom broju penzionera pomogne oko nabavke ogrijeva. U svom izlaganju osvrnuo se na odmor i rekreaciju penzionera, druženja sa ostalim udruženjima i na izgradnju 12 stanova za šta su dobili sredstva u iznosu od 170.000€. Kazao je da je prije povećanja penzija od 8,15% od članova Udruženja penzionera Bijelo Polje penziju u iznosu 147,08€ primalo 1.848 penzionera, od 147-179€ primalo je 1.400 penzionera, od 179-292€ primalo je 2.455 penzionera, a penziju preko 500€ primalo je svega 273 penzionera. Na kraju, istakao je da obračun penzija nije dobar da ga treba mijenjati i da penzioneri na sjeveru žive na ivici egzistencije i uputio je molbu nadležnim ministrima da utiču na poboljšanje socio-ekonomskog statusa penzionera na sjeveru Crne Gore.

Sadik Klimenta, penzioner, istakao je da trenutno u Crnoj Gori blizu 17.000 penzionera prima najnižu penziju u iznosu od 163€, a oko 80.000 penzionera prima penziju

koja je ispod prosječne u Crnoj Gori. Podsjetio je da je 2015. godine u Crnoj Gori najnižu penziju primalo 4.400 penzionera, a da je do kraja 2021. godine taj broj porastao na 17.000. Kazao je da je do tolikog povećanja broja penzionera sa najnižom penzijom došlo zbog toga što je u godinama tranzicije u velikom broju privrednih društava uveden stečaj zbog čega je veliki broj zaposlenih nakon toga prijavljen bio na Zavodu za zapošljavanje Crne Gore. Takođe, kazao je da građanima koji su ostajali bez posla, a imali su preko 25 godina staža Zavod za zapošljavanje Crne Gore je isplaćivao novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti u visini od 60% minimalne cijene rada a naknada je iznosila 33€. Objasnio je da je zakon po kojem se, u to vrijeme, obračunavala penzija propisivao da se uzima prosjek staža tokom cijelog radnog vijeka, što je ispravljeno izmjenama zakona 2012. godine od kada su se za obračun penzija izuzimale $\frac{1}{4}$ najlošijih godina. U objašnjavanju ekonomskog položaja penzionera u Crnoj Gori osvrnuo se na statističke podatke MONSTAT-a i naveo da su cijene proizvoda i usluga lične potrošnje mjerene indeksom potrošačkih cijena u januaru 2022. godine bile veće za 1,23% nego u decembru 2021. godine, a da su u januaru 2022. godine bile veće za 5,7% u odnosu na januar 2021. godine. Istakao je da su, osim cijena proizvoda i usluga lične potrošnje, porasle i cijene ostalih troškova života. Na kraju, podržao je inicijativu direktora Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja da se ispita poslovanje u Savezu udruženja penzionera i utvrdi da li postoje nepravilnosti u njegovom radu.

Predsjednik Odbora dr Srđan Pavićević istakao je da je, zahvaljujući dijalogu koji se vodio na sjednici, javnost upoznata sa problemima sa kojima se susrijeće penzionerska populacija. Pozvao je penzionere da se ujedine i što kvalitetnije organizuju kako bi uspjeli da ostvare svoje zahtjeve.

Sjednica je završena u 14 sati.

**Sekretarka Odbora za
zdravstvo, rad i socijalno staranje**
Snežana Kaluđerović

**Predsjednik Odbora za
zdravstvo, rad i socijalno staranje**
dr Srđan Pavićević